

Izhaja vsak petek

Naročnina znaša:

ednoletna . . . K 5.—
poluletna . . . K 3.—
četrtna . . . K 1.50
posamezna šte. 20 vin.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo; roko-
pisi se ne vračajo.



Naša Moč

Glasi slovenskega delavstva

Uredništvo in uprav-
ništvo v Ljubljani,
Katoliška tiskarna

Oglasi se sprejemajo
po dogovoru.



Štev. 8.

V Ljubljani, 24. januarja 1919.

Leto XIV.

Podpora nezaposlencem.

Narodna vlada SHS v Ljubljani je izdala
naredbo glede podpore nezaposlencem.

1. Pravico do te podpore imajo:

- vsak nezaposleni delavec in nameščenec brez razlike, ako ima domovinsko pravico na ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani in je član bolniške blagajne oziroma pokojninskega zavoda za nameščenice;
- vsak nezaposleni bivši delavec, nameščenec in vsak nezaposleni za delo zmožni invalid brez ozira na njegovo invalidno pokojnino, ki je odpuščen od vojakov, pa je bil ob poklicu v vojske član bolniške blagajne oziroma pokojninskega zavoda za nameščenice.

2. Omenjeni dobe podporo v dobi od 1. januarja do 31. marca 1919 za vsak dan izkazane nezaposlenosti.

3. Višina dnevne podpore:

Mladostni do 18. leta dobe 1 K 20 vin.,
ženske 2 K in moški 2 K 50 vin.

Poročeni dobe razven tega za vsakega nepreskrbljenega člana rodbine, ki je gospodarsko odvisen od nezaposlenca, živi z njim v skupnem gospodinjstvu in nima nobenih drugih dohodkov, rodbinsko doklado v višini 1 K dnevno.

Za rodbinske člane je šteti ženo, lastne zakonske in nezakonske otroke, pastorko, zasvojenca, posinovljence in pohčerenke do 14. leta.

Pri določitvi višine podpore nezaposlencem je odračunati vse morebitne dohodke iz kakršnega posestva ali zasluzka, oziroma je takim nezaposlencem, ako so zadostno preskrbljeni, sploh odbiti podporo nezaposlencem.

4. Nezaposlenec, ki hoče uveljaviti svojo pravico do te podpore, se mora javiti pri županstvu, magistratu ali pri javni posredovalnici, kjer ima svoje domovališče, oziroma kjer je nazadnje prebival dalje časa.

Tu mora predložiti domovinski list ali pa druge izkaznice o domovinstvu in istovetnosti; potrdilo župnega urada o nepreskrbljenosti svojih in potrdilo zadnjega delodajalca o tem, da pri njem zanj ni dela. V potrdilu mora biti označeno: ime delodajalca, oziroma firme, označba obrata, oziroma pisarne, kedar je bil odpuščen iz službe, kakšno delo je opravljal, višina plače, oziroma mezde.

Vsak delodajalec je pod kaznijo obvezan dati omenjeno potrdilo.

Invalidi morajo razven tega predložiti potrdilo o invalidnosti.

Občina, magistrat ali javna posredovalnica izda nezaposlencu potrdilo o nezaposlenosti, oziroma mu dodeli potrebno delo.

Potrdilo o nezaposlenosti mora poslati občina ali javna posredovalnica poštne prosto pristojnemu okrajnemu glavarstvu, ki mora tekom treh dni, računano od dneva vložitve, izdati plačilno nakaznico. To nakazilo vrne občini ali javni posredovalnici, ki obvesti o rešitvi prošnje in mu pošlje plačilno nakazilo, na katerem je označen dan, ko se mora nezaposlenec oglašiti v občinskem uradu ali javni posredovalnici.

Podporo bodo izplačevali občinski uradi in magistrati, v Ljubljani pa podružnica dr-

žavne posredovalnice za Ljubljano in okolico, in sicer za vsak teden nazaj.

Zoper odredbo občin in javnih posredovalnic za delo se more nezaposlenec pritožiti na okrajni glavarstvo, ki odločuje o pritožbi končno in definitivno. Zoper odredbe okrajnih glavarstev in magistratov pa se more pritožiti nezaposlenec na poverjeništvo za socialno skrbstvo v Ljubljani.

Vsa druga navodila razvidi nezaposlenec iz tiskovine, ki jo dobi pri občinskem uradu, magistratu ali javni posredovalnici.

Politika.

Narodna vlada SHS v Ljubljani se je v preteklem tednu sestavila. Zastopane so V. L. S., liberalna in socialnodemokratska stranka. Vsaka stranka ima po dva zastopnika, le V. L. S. ima še poleg tega predsednika. Kršč.-socialno delavstvo ni zastopano prav nič v vladi, pač pa so socialne demokrate vpoštevali na vso moč in jim celo dali več kakor so sami zahtevali. V zahvalo za to pa je »Naprej« z dne 18. januarja prinesel uvodnik, ki se končuje z besedami: »Vsi, ki verujete v socializem, in verovati moramo vanj vsi, ki nismo slepi in ki nismo pozabili, da je bila ruska revolucija mogoča, strnite se v vrste revolucionarnih borcev, in kadar pride vaša doba, pa pogumno in samozvestno na barikaade.« Tako je prav, tako nam je všeč, le z besedo na dan; vas bodo gotovi gospodje vsaj spoznali, ki vam zdaj silijo vso vlado in vse mandate v raznih zastopih. Mi se sicer prav nič ne bojimo vaših groženj, prav pa je, da ohladite vroče glave nekaterih gospodov, bodo prišli vsaj polagoma do prepričanja, da s socialno demokracijo ni mogoča že po naravi pošena zveza in bodo morda vsaj nekoliko pričeli vpoštevati krščansko-socialno delavstvo, ki je dobro in pošteno, pa danes ni nikjer vpoštevano in popolnoma brezpravno.

Zaupen shod V. L. S. se je vršil ob veliki udeležbi dne 16. januarja v Ljubljani. Predsedoval je ministrski predsednik dr. A. Korosec, ki je v svojem govoru tudi povedal, da bo stranka delovala in skrbela za vse stanove, posebno pa za kmeta in delavca. Pri volitvi 19 članov v pokrajinski svet pa je bil izvoljen samo en delavec v pokrajinski svet, t.j. Ivan Krivec z Jesenic, za namestnika pa Ivan Gostinčar iz Ljubljane. Ob istem času se je vršil za štajerske zaupen shod V. L. S. v Celju, kjer so izvolili tudi 19 zastopnikov v pokrajinski svet in je bil tudi tam izvoljen le en krščansko-socialni delavec, namreč Ivan Zupan iz Trbovelj. Upamo, da vsak razume, ako povemo, da bodo socialno-demokratski delavci zastopani po 14 zastopnikov v pokrajinskem svetu, dasiravno slovenski socialni demokrati doslej še niso bili v nobenem deželnem zboru zastopani, kakor tudi v bivšem državnem zboru niso imeli nobenega zastopnika. V državnem veču bodo imeli socialni demokrati še šest glasov, kršč.-socialni delavci pa le enega. Pa pravijo, da gre socialno-demokratska pšenica v klasje, — ni čuda, saj jim dajejo toliko mandatov in vladnih stolčkov, da socialni demokrati še ljudi nimajo, da bi ta mesta izpolnili.

Odpravo vseh socialnih krivic si je stavila Vseslovenska ljudska stranka za pogoj, pod katerim stopi še v vlado skupaj z Jugoslovansko demokratsko in socialnodemokratsko stranko. Poverjenik Kristan odpravo socialnih krivic tako razume, da morajo biti vsi pri njem organizirani. On bo pa vladal seveda.

Petsto kilogramov masti je bilo odščipnjenih Ljubljanskemu delavskemu konsumnemu društvu, ki so bili konsumu že nakazani. Potolažiti so hoteli s tem tobačno delavstvo. Tega pa niso povedali, kje so mast odščipnili.

Dvojna mera. Danes je najbolje biti socialni demokrat. Dobiš jedi, dobiš obleke, celo v vlado prideš. Povrh smeš druge iz tovarne metati, jim groziti, jim zabraniti svobodo prepričanja in svobodo stanovske organizacije. Somišljeniki, kdaj postanemo tudi mi tako odločni?

Radeckijev rožni venec. Na Jesenicah si je na sv. Treh kraljev dan poverjenik za socialno skrbstvo Kristan privoščil tudi rožni venec, s katerim je Radecki hodil po Italijanskem. Kristan si misli: Jaz pa brez vsega rožnega venca pridem v vlado in pašujem tako, kakor se mi še nikoli ni sanjalo.

Za denar. Med ljudskim pripovedovanjem se tudi to sliši, da se bo godila v poslednjih dneh kupčija z ljudmi. Antikristi bodo sejali denar in mnogo ljudi bo drlo za njimi. »Kdor več da, za tistim pojdem,« tako bodo govorili. Ali ni v naših dnevih tako? Že pred svetovno vojno so bili glasovi pri volitvah na prodaj za 2 kroni, za 10 kron. Pa tudi zdaj vprašujejo ljudje, kdo bo več dal, ne pa, kdo ima bolj prav. — Posvetujte se v svojih organizacijah, da za en dobiček ne prodaste prihodnjih časov. O socialistu Liebkechtu poročajo časopisi, da je umrl kot milijonar. Kaj pa je z njegovimi delavci? Streljajo se. Govori se, da je tudi Kristan milijonar. In če kot vodja socialnih demokratov ne prepreči, da njegovi ljudje druge terorizirajo, ali ni to tudi priprava za nemire in poboje?

J. S. Z.

Organizacija.

Izredne razmere zahtevajo, da se Zveza temeljito porazgovori s skupinami. Izpopolniti je treba vso delavsko organizacijo in jo raztegniti dalje po Jugoslovanski državi. Dne 1. februarja pridejo k nam odposlanci hrvatskega delavstva in sklenejo z nami dogovore, da potem postopamo skupno. Naslednji dan na Svečnico pridejo odposlanci J. S. Z. skupin skupaj. Začetek zjutraj s sv. mašo. Dopoldne in pop. se vrše posveti in razgovori. Predložijo se sklepi skupne seje s Hrvati in ob 4. uri se vrši v Ljudskem domu izredni občni zbor J. S. Z. Na dnevnem redu so zanimiva poročila z razgovori. Vse skupine naj pošljejo svoje zastopnike, čim več tem bolje.

Proč s terorizmom!

Jugoslovanska strokovna zveza je vložila dne 14. t. m. na Narodno vladu SHS sledeče vloge:

Od svoje skupine Sava-Jesenice je prejela J. S. Z. sledeče:

Dne 1. decembra 1918 je imela soc. dem. stranka shod na Jesenicah. Posledica tega shoda je bil sklep socialnodemokratske sekcije na Jesenicah: da mora vsak delavec biti organiziran pri socialnih demokratih. Delavstvo J. D. S. se je udalo socialistom. Delavstvu, organiziranemu pri naši ondodni skupini, se je zagrozilo, da mora tekom 14 dni prestopiti v socialistično organizacijo. Ako se to ne zgodi, prisilijo tovarno s štrajkom, da vrže iz svoje tovarne delavstvo, organizirano pri naši skupini.

Tega sklepa vsled naše intervencije po dr. Mohoriču pri poverjeniku g. Kristanu za socialno skrbstvo socialistično delavstvo dosedaj ni izvedlo, vendar pa sta došli J. S. Z. od takrat še dve pritožbi od naše ondodne skupine.

Dne 8. t. m. je sporočil pri naši Zvezi osebnost Alfonz Oblak grožnjo, s katero so se spravili zopet socialisti na Mihaela Pogačnika, tovarniškega delavca na Jesenicah v oddelku za mehčanje železa. Njegov sodelavci-socialisti so mu zagrozili, da mora, če ne pristopi v njihov tabor, iz tovarne, drugače izsilijo od ravnateljstva njegov izstop.

Dne 11. t. m. se je obrnila naša jeseniška skupina do nas z vprašanjem, ali je Narodna vlada SHS pripravljena štiti njihovo tamošnjo organizacijo pred nasilstvi nasprotnikov in jim braniti svobodo njihove organizacije ter prepričanja, ker se jim grožnje ponavljajo, da bodo z družinami vred vrženi na cesto.

Prosimo torej, Narodna vlada SHS naj nam sporoči, kaj misli proti takim pojavom ukreniti in ali je pripravljena delavstvu, ki ni socialističnega prepričanja, štiti ter varovati organizacijsko svobodo in svobodo krščansko-socialnega prepričanja.

Dne 3. t. m. je obvestila naše tajništvo skupina Bistrica v Rožu na Koroškem, da so storili socialisti delavstvu J. S. Z. isto, kar na Jesenicah, namreč, da pomečejo vse ven iz tovarne, ako se ne uklonijo njihovi socialistični zahtevi in pristopijo v socialnodemokratski tabor. Par delavcev, učenjenih pri J. S. Z., ki obstoji od 20. januarja 1918, se je takoj uklonilo, boječ, se za zaslužek in svoje družine, ker res ni malenkost, vržen biti sredi zime z družino vred brez služke na cesto. Ostali so sledili. Andrej Plajer, 20 letni delavec v tovarni za žico, ki ni hotel prestopiti v socialistično organizacijo, je dobil 14dnevni rok, tekom katerega mora to storiti. Ker ima A. Plajer tam starejši in tekom 14 dni ni mogel dobiti druge službe, se mu je rok podaljšal še za 14 dni, to je za 1 mesec.

Ljudstvo, ki je hrepenelo po svobodi izpod nemškega jarma, v pretežni večini ne bo trpelo, da bi mu kdo dolgo zaželeno svobodo jemal. Delavstvu, učenjenemu pri J. S. Z., bi v slučaju, da vlada ne stori izdatnih korakov, ne preostalo nič drugega, kakor da se brani samo; to se pravi, da v krajih, kjer ima večino, isto stori s socialnimi demokrati, namreč, da jih pomeče iz tovarne in od služke. V tem slučaju pa imamo anarhijo in notranjo vojsko.

Kot dodatek sporočamo v zadevi A. Plajer še našo osebno informacijo, ki slove:

Člani, organizirani v Jugoslovanski Strokovni Zvezi, skupina Bistrica v Rožu, so dobili tudi pismene pozivnice, da morajo prestopiti v socialistično organizacijo in pismeno je bila dostavljena tudi grožnja, da bodo sicer odstranjeni iz tovarne. Tako pozivnico je dobil med drugimi Filip Hafner, delavec v tovarni za žico. Pozivnice so bile dostavljene dne 7. t. m.

Glede Andreja Plajerja pa so sklenili v svoji seji, ki je bila javna, da ga pod nobenim pogojem ne puste več pri delu v tovarni, kjer je bil uslužben, in ga o tem tudi obvestili.

To se godi v času, ko sedita dva socialna demokrata v Narodni vladi SHS in li kot najvišja državna uradnika morala paziti na red in mir in z vso strogostjo preprečiti krše-

nje svobode posameznikom. Voditelja sta socialnih demokratov in zato popolnoma odgovorna za delovanje socialno-demokratskih organizacij. V resnici sta pa danes tudi voditelja Narodne vlade SHS v Ljubljani, ker neumljivo se nam zdi, da bi se sicer drugi člani Narodne vlade SHS v Ljubljani mirno gledali grdi terorizem socialnih demokratov, proti terorizmu pa ničesar ne storili. S takim početjem se daje povod nemirom in če bodo naši delavci prisiljeni, da si na katerikoli način priborijo svobodo svojega krščanskega prepričanja, ali bo to boljše? Morda bi bilo dobro, da pride par tisoč naših delavcev v Ljubljano in pouči vladu, kako se varuje svobode.

Dev. Marija v Polju. V nedeljo, dne 19. t. m. je imela naša skupina društveni shod, na katerem je govoril g. Ivan Gostinčar iz Ljubljane. Naša skupina prav lepo napreduje in je delavstvo iz papirnice že skoro vse v njem organizirano.

Delavsko tajništvo! Vsled nujne zahteve ljubljanskega delavstva se je osnovalo v Ljubljani delavsko tajništvo, katero vodi brat Anton Komljanec. Naloga tajništva je organizirati naše delavstvo in mu biti v vseh potrebah in zadevah na pomoč. Ker ima tajništvo velike izdatke, pa nikakih dohodkov, se prosi nujno vsa društva, odseke in župne urade po deželi za prispevek po svojih močeh. Pošlje naj se na naslov: Anton Komljanec, Ljubljana, Ljudski dom. Obenem opozarjamo vsa društva, odseke in posameznike, da se pridno obračajo na to tajništvo, tako z vprašanji kot s poročili, treba nam je ožjega stika, dohiteti moramo, kar smo med vojno zamudili. Delavsko tajništvo je za vsako pojasnilo in intervencijo na razpolago, ter bo hvaležno za vsak prispevek.

Shod tobačnega delavstva. V petek popoldne se je vršil zelo dobro obiskan shod tobačnega delavstva. Na shodu sta govorila Jozef Gostinčar in Komljanec. Delavstvo trpi veliko vsled slabe aprovizacije. Pa tudi v tovarni ni marsikaj v redu. Pri paketih pri napornem delu delavke zaslužijo po eno do dve kroni manj kot prej. Začasne delavce-invalidne, hoče vodstvo vključ vladni odredbi odsloviti iz dela. Kdo vraga pa naj vzame invalida v delo ako ne v prvi vrsti javna podjetja. Shod je pokazal, da v tobačni tovarni stoji neomajano naša organizacija.

Občni zbor podružnice »Prometne zveze« v Ljubljani se je vršil v nedeljo, dne 19. januarja 1919. Poročilo o njem prinesemo prihodnjik, le toliko naj že danes omenimo, da je skupina odstopila od dunajske »Prometne zveze« in pristopila k »Jugoslovanski strokovni zvezi« v Ljubljani, v kateri je že več tisoč delavstva učenjenega. Podružnica je izvolila svojega bivšega, nad vse vestnega in požrtvovalnega predsednika gosp. Jakoba Milavca, ki radi boleznai ne more več prevzeti poslov pri novi skupini, v zahvalo za njegovo delo svojim častnim članom.

Rdeči terorizem. Iz železniških krogov nam pišejo: Ko je bila stara Avstrija v razsulu in je bila soška armada na potu skozi naše kraje, takrat smo mi železničarji delali noč in dan. Razumeli smo prav dobro, da bi ta armada napravila našim krajem veliko škodo in gorja, ako je ne spravimo najhitreje ven iz naših krajev. Radi smo služili noč in dan, saj smo imeli sladko upanje, da tudi nam zasije zlata, tako željno pričakovana svoboda. Motili smo se! Preje so nas zaničevali. Nemci, danes pa nas zaničujejo socialni demokrati, ker se jim ne uklonimo in se jim nikdar uklonili ne bomo. Dobro so nam še v spominu časi, ko je gospodoval železničarjem Tomschik, a takrat so mu vedno gledali na prste naši poslanci, posebno še poclanca rajni dr. Krek in Jozef Gostinčar. Danes smo pa osamljeni in navezani le na svojo moč. Dr. Krek je mrtev. Gostinčar pa sam tudi ne more, ker cela Narodna vlada podpira Kristana in se boji peščice njegovih somišljenikov. Branili se bomo sami, ker nam je naše krščansko prepričanje sveto in vemo, da je na tisoče poštenega delavstva na Slovenskem, ker isto trpi kot mi in jim gospodje, ki imajo moč v rokah, tudi nočejo pomagati. Kdaj pride vendar naredba v varstvo svo-

bode mišljenja in združevanja? Dovolj je tožba, dejanja naj govore!

Organizirajte se! V nevarnosti je svoboda vašega prepričanja in svoboda vaše organizacije. Prej so nas tlačili in krotili v strahu samo kapitalisti, zdaj nas hočejo stiskati in metati ven iz tovarne še drugi. Moč kapitalistov je že strta; kar še ni, bo kmalu. Zdaj si prisvaja nekdo drugi prednost, da hoče strahovati vas. Jeseniški slučaj vam je znan. Organizirajte se in branite svobodo pravega družabnega prepričanja in neodvisnost vašega stanovskega organiziranja. Spominjajte se dr. Kreka!

Stanovska organizacija. Stanovska strokovna organizacija je danes potrebna kot oko v glavi. Brez te ni reda in tudi ne stalnosti v delavskih vrstah. Liberalizem je svojčas razbil vse organizacije, socializem jih je zbral na krvavordeče maševanje zoper liberalni kapitalizem ali bolje rečeno solidarizem, kar pomeni vzajemnost jih zbira v urejeno, zadovoljno, srečno stanovsko življenje.

Gospodarstvo.

Prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo je pričelo z izplačevanjem dividend, in sicer ne z denarjem, ampak v blagu. Vrstni red je razviden na društveni deski. Vsak naš somišljenik naj bo član našega delavskega konsumnega društva; kjer se ni podružnic, se bodo še osnovali, če se le prikladi zadostno število članov.

Na kaj je pozabila naša Narodna vlada? Mitnice (šrange) v mestih z lastnim statutom so srednjeveška naredba, ki nikakor ne odgovarja naši moderni dobi. Mitničar, izpolnjuječ svojo težavno in sitno službo, preišče žepe in prtljago vsakega pasanta mitnice. Dohodki mitnice niti približno ne odtehtajo nejevolje, jeze, kletvine in drugih neprilik, ki se dogajajo pri takih prilikah. Naše mnenje je, da tistih 100.000 K dohodkov dobi mestna in državna uprava lahko na drug bolj modern način. Mitnice ne odgovarjajo našim demokratičnim razmeram, zato proč z njimi!

Kaj treba ukreniti zoper dražnjo? Takoj po razsulu fronte se je čutilo padanje cen raznim živilom in končno je pričelo popuščati tudi drugo v trgovini se nahajajoče blago. Če preiskujemo vzroke padanja cen, pridemo do sledečih zaključkov: Cene niso padle vsled tega, ker se je pobiljšala valuta, ker se je leta vsled razsula fronte in države celo občutno poslabšala. Pač pa se je čutilo takoj po demobilizaciji, da je prenehal vsak konsum, preje naravnost divje nakupovalno navdušenje je kot na mah odpovedalo. To je bil doslej edini vzrok, da so cene vsem potrebnim nam hipoma padle. Pokazalo se je, da ima še vedno veljavo staro načelo o povpraševanju in ponudbah. Čim več povpraševanja, tem manj blaga, tem višje cene, — nasprotno: čim manj povpraševanja in temveč blaga — tem nižje cene. To je vedno bilo in tako vedno ostane. — Če premostimo ta dejstva, potem pridemo do zaključka, da je treba za nas v preprečenje dražnje sledeče: Prvič, prepričajo naj se vsi veliki nakupi, ker vsak večji nakup ceno dvigne. Tako aprovizacije, kot trgovci in privatniki naj kupujejo le za sproti, največ za potrebo enega meseca. Drugič, zaprj naj se vse meje izvozu naših živil, dokler se razmere ne uredi. Eksportirati naj sme redno le vlada po svojih organih in tudi ta le v svrhu zamene. Naša država bo imela dovolj živil in se nam dražnje ni bati, če to ne bo povzročila ali zgrešena politika ali pa naša lastna lakomnost, takozvano hlastanje za blagom. Oni, ki dela sedaj velenakupe, je največji škodljivec našega konsumenta.

Koncentracija delavskega konsumnega združništva. V našem listu smo že opetovano poudarjali potrebo združenja vseh naših delavskih konsumnih zadrug v eno upravno celoto. Žal, da ta misel še ni rodila doslej nikakega pozitivnega uspeha. Obračajo se pač do nas za snovanje novih zadrug ali podružnic, da bi pa že kaka obstoječa zadruga po deželi resno pokazala voljo združenja, se pa ni zgodilo. Vojska je bila za naše združništvo velika šola in kakor se kaže je nujna potreba, da izvajamo sedaj iz tega, kar smo se tekom vojne naučili, logične posledice. Časi

po vojni bodo huji, kot si ta ali oni misli in mi vnovič opozarjamo zadrage na potrebo čim ožje strnjivosti. Malenkostne pomisleke na stran, dajmo se voditi le od načel, katere spoznamo za prave.

Ali je vojna zveza še vedno upravičena?
Ko se je ustanavljala Vojna zveza, se je mislilo, da bo to velika pridobitev za delavstvo ter se je obljubljalo ne vem kakšne ugodnosti. Po preteku enega leta pa moramo konstatirati, da Vojna zveza nanjo stavljenih upov ni uresničila, vsaj v kolikor se tiče našega delavstva. Bivša avstrijska vlada je ustanovila Vojno zvezo z namenom, da na ta način loči v vojni industriji zaposleno delavstvo od ostalega delavstva in ga preskrbi s potrebnim življenjem v slučaju, da bi razpoložljive zaloge ne zadoščale več za vse občinstvo. V tem oziru je bila vsa prehrana nekako razdeljena v tri oddelke: 1. vojaštvo, 2. Vojna zveza, 3. ostalo občinstvo. Vojna zveza torej ni kaka delavska organizacija, ampak naravnost vojno podjetje, zasnovano z namenom, da podpira in omogoči vztrajanje vojnim svrham zaposlenega delavstva. Danes pa ni več stare Avstrije, končala je tudi vojna in kar je najbolj važno, nimamo več vojne industrije. Zato je naše mnenje, da tudi Vojna zveza nima več pravice do obstoja. Da Vojna zveza ni kaka delavska organizacija, pa sledi tudi iz njene sestave. Člani so na eni strani tovarnarji, katerim gre polovica vseh glasov, na drugi strani kot pomožni organi zadrage, ki naj bi delavstvu razpečavale blago. Danes je sestava odbora tako, da ima Vojno zvezo v rokah nemški tovarnar v obseju s socialističnim zadržanostvom na čelu s Kristanom. Zato je razumljivo, da slovenski krščansko-socialni delavec v Vojni zvezi ne najde zaščite, ampak da se njega rabi le kot privešek, da se na njegov račun rede socialisti. Blago bi se moralo razdeljevati na vse člane enako po meri števila včlanjenih družinskih udov; takoj od početka pa so se slišale in se vedno bolj ponavljajo pritožbe, da se gospodje sodruzi le preveč zanimajo zase in svoje pristaše in kujejo političen in združni kapital za svojo stranko. Če se pa dela razlika že med včlanjenimi zadržanimi in delavstvom, ki ne odgovarja načelu pravičnosti, potem se mora trditi, da bije obstoj Vojne zveze v obraz načelom pravičnosti in enakosti še posebej z ozirom na delavstvo, ki ni v Vojni zvezi. Mar je ostalo delavstvo manj vredno, ali ima manjše želodce, kot ono v Vojni zvezi? Vprašanje aprovizacije je vprašanje, ki je tekom vojne najbolj razburjalo duhove v zadnjem in jih še razburja, zato je naše mnenje, da je že skrajni čas, da se neha uganjati politiko z našimi želodci. Napravi naj se jednodna, po običajih izpeljana aprovizacija brez vsake posebne aprovizacije, kot je Vojna zveza, železničarska, bivšega deželnega odbora itd., itd. S tem seve se pa ne dotaknemo vprašanja, da gre delavcu, ki ima težko in naporno službo in si ne more privoščiti raznih boljših drobtin, večja porcija najpotrebnejših živil, kot pa drugemu občinstvu. Vse to se pa lahko izvrši brez posebnih aprovizacij. Saj te posebne aprovizacije niso drugače kot le posredovalnice in obenem podraževalnice med vlado in konsummentom. Danes se dobi n. pr. pri Vojni zvezi edino še moko, katero dobi seve od Žitno-prometnega zavoda. To moko bi pa delavstvo dobilo tudi brez Vojne zveze. Isto je z milom, svečami, mastjo itd. Druga učinka ni, kot delavec dobi v roke blago nekoliko dražje, deloma tudi kasneje. Čemu velikanski izdatki in upravnih stroški, ki znašajo skoro 100 tisoč kron, med temi g. Kristanu samemu 10 tisoč kron poleg še mastnejše plače, ki jo ima pri Konsumnem društvu za Ljubljano in okolico. Na ta način se delavstvu ne odpomore. In kaj je s podporo 400.000 kron, ki jo je Vojni zvezi izplačala bivša avstrijska vlada. Okroglo 250 tisoč kron se je porabilo deloma za pokritje diferenc pri cenah blaga, ki je bilo kupljeno po visokih cenah, okroglo 150.000 kron je pa še na razpolago za vsak slučaj. Naše mnenje je, naj bi se z denarjem nakupilo najpotrebnejše blago in brezplačno razdelilo med delavstvo in ne le ono Vojne zveze. Saj je prišel denar iz žepov davkoplačevalcev, ki nimajo namena delati med delavstvom kako razliko, kot je delala to nemška avstrijska vlada. Marsikje je delavstvo izven Vojne zveze še v večji potrebi, kot ono, ki je slučajno v Vojni zvezi. Po vsem nastopu socialistične stranke mi tem

gospodom ne zaupamo. Kako naj zaupamo ljudem, ki razumejo enakost, bratstvo in svobodo na ta način, da hočejo iztirati iz službe in tovarne, kjer se čutijo v večini, vsakogar, ki ne trobi v njih rog? Namesto demokratizma, ki ga oznanjajo, nasilstvo in brezsrčnost. Iz vsega tega je razvidno, zakaj se od naše strani zahteva likvidacija, oziroma razpust Vojne zveze, zakaj se pa gospodje socialisti temu ustavljajo. Naše delavstvo, ki je trdo čutilo nemško birokratično-kapitalistični jarem stare Avstrije, ne mara zlezti sedaj mogoče pod socialistični terorizem, kajti to bi bila slaba zamenja. Socialisti so celo poizkusili s terorizmom že v konsumni organizaciji ter so grozili v Trzinu, da izbrisejo iz Vojne zveze vsakogar, ki bi bil vpisan v našem ljubljanskem delavskem konsumnem društvu. Seveda se jim stvar ni posrečila, vidi se pa, da njih cilji niso demokratični, pač pa do skrajnosti teroristični. Zadržuje jih le še dejstvo, da je grozdje prekislo. Zato je pa naša dolžnost, preskrbeti, da bo tudi ostalo kislo. Složno sodelovanje z ljudmi takih načel je težavno, da, sploh nemogoče. Vse to naj bo dobro mislečemu delavstvu opomin, da se strne tesno okrog svojih organizacij in odločno nastopi proti vsakemu terorizmu, zahteva pa tudi od svoje stranke odločne zaščite. Mi nočemo biti le privešek G. L. S., ampak zahtevamo, da se stranka zaveda, da ima v svoji sredi tudi delavstvo. Kup našega trpljenja tekom vojne se je napolnila in naj se ne čaka, da prekipi. Krščanski socialisti so potrpežljivi in krotki, zato se jih premalo vpoštevata. Škodljivo bi pa bilo, če se naše delavstvo zave te svoje slabosti. Mi smo za mir in složno sodelovanje z vsemi strankami, a za tako slogo, ki bi nas požrla, nismo in ne moremo biti. Ako žrtvujemo mnogokrat celo svoje gnotne koristi svojim krščanskim načelnim koristim, pa nikakor nismo voljni žrtvovati tudi teh zadnjih, kar bi pa morali brezdvomno storiti, če bo šlo po tej poti naprej.

Delavsko skupno gospodarstvo naj se razvije iz delavskih organizacij. Vsaka skupina imej nekaj svojega premoženja za posebne potrebe organizacije v domačem kraju. Kar je pribitkov v delavskih naših vrstah, naj se nalaga tako, da koristi denar revnejšim slojem. Naše delavstvo pa se mora počasi seznaniti z družabnim gospodarstvom, občinskim, državnim, pa tudi s prometom, domačim in svetovnim. Vsak delavec naj bi svojo stroko temeljito razumel, poleg tega pa še za splošno koristnost reči. Delajmo in napredujmo ter podvrzimo si vse, kar je nižje od nas, poslušajmo pa pri svojih podjetjih in v vsem postopanju glas Tistega, ki je višji od nas, in nihče nas ne bo izkoriščal pa tudi prodajal ne.

Čebeličice. — Snujte jiti! Čebeličice so male hranilnice. Navod za snovanje in vodstvo dobite lahko pri svoji centrali.

Konsumna društva. — V svojih sejah razmotrivajte o tem, kjer jih še nimate. Pride čas, ko bodo ta društva mirnim potom ohranjevala delavsko moč.

Delavske hiše. Kateremu delavcu ne zaigra srce, ko bere besedo delavska hiša. Kdor jo že ima, se mu pri tem vnovič ogreje srce za svoj dom, ki mu služi za oddih in razvedrilo ter daje zavetje njemu in njegovi družini. Usoda delavca je, da služi in je pokoren drugim, — saj drugače je red v človeški družbi nemogoč, — koliko večji pomen ima torej za njega hiša, ki je prav njegova last, v kateri je on gospodar, iz katere ga ne more pregnati nihče. Kdor je pa še nima, onemu se pri misli na njo zbudi hrepenenje, da bi si jo pridobil, da bi bil z njo osrečen. Mož, čez dan v službi odvisen od gospodarja in raznih več ali manj težkih okoliščin svoje službe, želi oddiha v svoji družini. Čestokrat pa mora preslišati, ko pride domov, očitke hišnega gospodarja glede razposajenosti otrok itd., ki so seve ponavadi več ali manj utemeljeni, in mož se čuti ne le v odvisnosti svojega službodajalca, ampak tudi v odvisnosti svojega stanodajalca. Te socialne razmere ustvarjajo čisto napete razmere med hišnim posestnikom in najemniki, četudi se prvim ne more vedno očitati krivično postopanje. Socialni razdor med onimi, ki posedujejo, in onimi, ki so brez imetja, se širi in poglobuje. Temu zlu in splošnemu pomanjkanju delavskih stanovanj bi pa prava, demokratično čuteča, socialna država zelo lahko odpomogla, če bi pokupila ali razlastila ves ob glavnih

cestah delavskih središč ležeči stavbeni prostor ter po sistematičnem načrtu postavila po ure daleč iz mesta na vse vetrove delavske hišice z zadaj ležečimi vrtovi. Vzporedno s temi stavbami bi morala pa skrbeti za prometna sredstva, kar bi bilo n. pr. v Ljubljani zelo lahko, če bi se električna cestna železnica podaljšala na Vič, Moste, Ježico in v St. Vid. Za ljudi, ki nimajo idealizma in hodijo po starih izvoženih potih, bo mogoče ta načrt samo fantazija, za ljudi resnega socialnega dela pa načrti bodoče rešitve naše stanovanjske in posebno delavskostanovanjske mizerije. Kdor bo imel ljudstvo za seboj, bo imel vlado, — ljudstvo bo imel za seboj pa le oni, oziroma ona stranka, ki bo z dejanskim delom pokazala svojo ljubezen do ljudstva in umevanje njegovih potreb. — Torej na delo!

Delavsko pravo.

O delavski postavodaji. Jugoslovanska država se hoče od vrha do tal urediti na novo. Zdaj je najprimernejši čas, da se prav uredi — ne na korist nekaterih, ampak tako, da bo za vse prav — za vse tiste, ki hočejo pošteno živeti v poštenu državi. Najbolj interesiran je stan, ki je bil dozdaj najbolj krivično ravnan, to je delavski stan. Skupine J. S. Z., zlasti idrijski rudarji, so izdelale temeljite spomenice, v katerih naštevajo vse, kar hočejo inmeti uresničeno v svojih krajih. Po teh spomenicah se povzemajo splošni principi za delavsko in ljudsko postavodajo. Za Jugoslovansko Stokovno zvezo je merodajno to trojno načelo: Centrale v novi državi naj bodo take, da se ne bo mogel pritoževati nad njimi splošni blagor ljudstva. Drugič, naj bodo take, da bo delavstva čim bolj in čim trajnejše zadovoljno. Tretjič, naj bodo delavske postave take, da jih bo mogel zagovarjati vsak pošten človek. V tem zmislu naj bo sestavljen ves temeljni program delavske državne postavodaje in vsi državljani in vsi potrebni stanovni bodo zadovoljni. S takim programom smo stopili na dan. Danes so razmere take, da prodremo. — Dosegli smo že osemurni delavnik. Socialni demokratje ga lastijo sebi. Res pa je, da je bila to skupna delavska zahteva. Da, še več: glasovala je za osemurni delavnik vsa Vseslovenska Ljudska Stranka s svojimi sedmerimi poverjeniki. Kaj bi naredil n. pr. socialno-demokratski poverjenik Kristan proti vsem tem. Nič. Osemurnega delavnika bi ne bilo. — Pojdimo dalje, da vidimo, kako zmaguje pri nas krščansko družabno načelo vkljub vsem oviram. Že pred 25 leti je sestavil dr. Krek seznam delavskih zahtev z napisom: socialni načrt delavskih stanov. Ta načrt je že enkrat lani ponatisnila »Naša moč«. Dobro bi bilo, ko bi ga prinesla posebna knjižica. Da bo splošnost zadovoljna in vsaka posamezna stroka, v ta namen se moramo potruditi. Hkrati pa ne smemo pozabiti, komu se imamo zahvaliti za zboljševanje, da je to misel krščanske družabne pravičnosti. Pri tej misli se je učil Krek. To misel uresničujemo tudi mi poštenim pa odločnim načinom.

Enkratni nabavni prispevek aktivnim in vpokojenim državnim uslužbencem. Narodna vlada je sklenila v seji dne 15. januarja 1919, da se aktivnim in vpokojenim državnim uslužbencem izplača v februarju enkratni nabavni prispevek v dosednji višini.

Pokojsnine invalidov, vojni vдов in sirot. Vsi ti so doslej dobivali svoje pokojnine po poštni hranilnici z Dunaja od penzijske likvidature 2. armadnega zbora. Vsled prekucije na Dunaju je nastala zmeda tudi pri teh obeh dunajskih uradih in zato vsi ti ljudje že nekaj časa niso dobili redno svojih pokojnin. Poverjenstvo za socialno skrb v Ljubljani se je zelo trudilo, da naši ljudje zopet redno dobivajo svoje pokojnine. Sedaj poslujeata oba dunajska urada redno in tekom januarja bodo vsi upravičenci dobili svoje pokojnine po pošti z Dunaja. Kdor bi pa do konca tega meseca le ne dobil svoje pokojnine z Dunaja, naj to z natančnimi podatki iz svoje plačilne pole naznani »Zastopstvu Jugoslovancev« na Dunaju, I. okr., Seilerstätte 38, ki bo takoj posredovalo, da vsak hitro dobi svojo pokojnino. Čez nekaj mesecev, ko bomo dobili vse akte, ki jih sedaj hranijo v Gradcu in na Dunaju, se bodo pokojnine invalidom, vdomam in sirotam pošiljale po pošti iz Ljubljane.

Razno.

Izvoz živil iz slovenskega ozemlja. Prehranjevalni oddelek Narodne vlade SHS nam poroča: Kakor je znano, je izvoz živil iz območja Jugoslavije vobče prepovedan. Izvažati se smejo živila preko mej Jugoslavije le s posebnim dovoljenjem. Dovolila za izvoz živil je doslej izdajal prehranjevalni urad Narodne vlade SHS v Ljubljani, oziroma za slovensko ozemlje štajerske tudi komisar za prehrano slovenskega štajerja. Ker je z ozirom na vedno večje število prosilcev absolutno nemogoče vse te prošnje rešiti pri prehranjevalnem uradu v Ljubljani, je ta urad pooblastil politična okrajna oblastva (okrajna glavarstva in mestne magistrature), da smejo v določenih primerih dovoljevati izvoz manjših množin živil. Ti primeri so sebojno: 1. Dijaikom in vseučiliščnikom, ki so državljani SHS, pa študirajo v inozemstvu; 2. delavcem, ki so državljani SHS, pa gredo v inozemstvo za kruhom in zaslužkom; 3. osebam, ki gredo po službenih in kupčijskih opravkih za krajši čas v inozemstvo; 4. uradnikom in drugim osebam, ki se presele za stalno v inozemstvo, in 5. osebam, ki imajo v območju SHS zemljiška posestva, pa žive sedaj še v inozemstvu. V vseh zgoraj omenjenih primerih naj se obračajo prosilci odslej na svoje pristojno okr. glavarstvo (mestni magistrat). V primerih, za katere ne smejo izdajati izvoznice okrajna oblastva, morajo prosilci vložiti pismeno prošnjo na prehranjevalni urad v Ljubljani, in sicer potem pristojnega okrajnega oblastva. Izdane izvozne dovolitve se vpišejo radi kontrole v posebne sezname. Vsako zlorabljanje izvoznice, kakor tudi navajanje neresničnih podatkov se bo najstrožje kaznovalo.

Vrednost žigosanih bankovcev raste. Znano je, da je med vojsko in tudi po vojski silno padla vrednost bankovcev bivše avstro-ogrske monarhije. Avstro-ogrska banka pa še vedno kar naprej tiska bankovce, dasiravno zanje nima nobenega pokritja. Da se naše ljudstvo zavaruje pred še večjo škodo, je jugoslovanska vlada v Belgradu odredila, da se štempljajo (žigosajo) vsi bankovci, ki se nahajajo v jugoslovanskem ozemlju bivše avstro-ogrske monarhije in da nimajo prav nobene vrednosti neštempljani bankovci. S tem se hoče preprečiti, da pride še več bankovcev v naše kraje in ugotoviti, koliko bankovcev imamo pri nas. Nemška Avstrija je protestirala proti štempljanju bankovcev od strani jugoslovanske države, ker se boji, da bo vrednost neštempljanih bankovcev še bolj padla. In res pada. V Budimpešti plačujejo že prav radi za 100 naših štempljanih kron 105 neštempljanih kron. To je prav veselo znamenje za gospodarsko moč naše jugoslovanske države in upanje je, da se vrednost naših štempljanih bankovcev še bolj dvigne. Seveda se mora zelo paziti, da se ne bo utihotapilo k nam nemški in mažarski denar in pa, da se štempljuje ne bodo ponarejale od strani nemških in mažarskih židov. Zelo pomankljivo pri štempljanju bankovcev je namreč to, da so štempljuje tako različne in iz raznih krajev, tako da jih ni mogoče navadnemu človeku takoj razločiti, ali so pristne ali ponarejene. Tudi v tem oziru bi bilo treba vse storiti, da se naši, posebno ubožnejši sloji obvarujejo škode pred goljufi in ponarejalci. Žigovanje bankovcev je podaljšano do 2. februarja.

Italijanske grozovitosti. V Gorici so Italijani aretirali dr. Breclja, ki je bil zdaj edini slovenski zdravnik v Gorici. Dr. Breclj je nam krščansko-socialnim delavcem prav dobro znan, saj je prav rad hodil na naše shode in tudi predaval je večkrat o delavski higieni. Italijani pravijo, da je politično zelo nevaren človek in ga hočejo soditi v Trstu. Upamo, da ga naši diplomatje rešijo pred italijanskim nasiljem. Laško, nemško in mažarsko nasilje je bilo vedno podobno in grozovito. — Na Goriškem so nabiti plakati, s katerimi zapovedujejo Italijani vpoklic vseh vojakov bivše monarhije v teh krajih, ki pripadajo tistim lestnikom, ki so tudi v Italiji pod orožjem. Kje je tu mednarodno pravo? — O visoki kulturi italijanskega naroda pričajo slučaji posilstva deklet in žena od strani italijanskega vojaštva v zasledenem ozemlju in ki se še vsak dan množe. Poročila pravijo, da v okupiranem ozemlju nobena ženska ni več

varna pred laškimi divjaki in da jih le-ti povsod zasledujejo. D'Annunzio, kje si s tvojimi odami o plemenitosti in kulturnosti italijanskih svinjarjev. — Se mnogo je krivic, ki jih prizadevajo Italijani našim ljudem v okupiranem ozemlju, toda prepričani smo, da se bo moč italijanskega trinoštva in nasilja ravno tako razsula in razbila, kakor se je razbila ošabnost nemškega nasilja.

Hetmanu svete vojske, gospodu Janezu Kalanu. Na taboru Svete vojske v »Unionu« so se pretresovali razni pomočki, s katerimi naj bi se omejilo pijančevanje. Pri tej priliki sem se spomnil na razvado, da pokliče gost na mizo po navadi kar liter ali celo štetan vina, katera razvada pijančevanje zelo podpira. Poklicati ga samo četrtinko zglada skoraj sramotno ali pa vsaj skopo. Na ta način se mnogokrat silijo in nalivajo s pijačo ljudje, ki veljajo preje lahko za zmerne kot za pijance. Da se ta razvada odpravi in s tem pitje kolikor mogoče omeji, bi kazalo uzakoniti največjo mero za točenje vina in piva eno četrtinko. Prepričani smo, da bi taka odredba koristila zmernosti več kot marsikatera druga. Zelo važna se nam zdi misel, ki jo je sprožil g. svetnik Kalan, da naj se misli sedaj v naši mladi državi na to, da se bo mesto žganjekuhov preskrbelo tovarne za nealkoholne tekočine, posebno za sadne ocedke in nevreto vino oziroma mošt. Le s tem, če se bo ljudstvu dalo nadomestila na drug višiten in neškodljiv način, se bo uspešno izpodrinilo alkohol. Saj ljudje ne pijo radi alkohola, ampak pijo zato, da pijo, to se pravi, ali vsled žeje ali pa vsled priložnosti ali dolgega časa. Če se jim bo nudila mesto alkoholne nealkoholna okusna pijača, bo gotovo precejšen del občinstva, in to posebno, če bo ceneje, raje posegal po nealkoholni pijači. — Zmernik.

Ljubljanska mestna aprovizacija prodaja revežem ubožne akcije liptavski sir, ki ima hujši duh, kakor ga ima najbolj umazano in zanemarjeno stranišče. Revež še danes ni prišel v svobodni Jugoslaviji tako daleč, da bi gospodje spoznali, da ako sir ni za uradnika, tudi za reveža ni. Revež je še vedno revež!

Razredni boj. Kristanov socializem zagovarja razredni boj in se še ponaša s tem. En stan naj se bori zoper drug stan. Kam to pride, kam to gre, kaže streljanje v Berlinu in Petrogradu. Pri nas v notranjosti domovine še ni tekla na ulicah kri, ker je imelo pred vojno večino pravo misleče delavstvo, ne nemško socialistično. Načelom tega delavstva se je posrečilo, da je cela V. L. S. glasovala za osemurni delavnik, v kateri je več kot 80.000 volilcev, ki niso tovarniški delavci, pa so njih zastopniki v stranki vendarle glasovali za delavske pravice. Kje ima socialna demokracija pokazati kaj takega, da bi koga pregovorila. Nezadovoljneže pobiti, to zna vsak — socialni revolucionarji na Ruskem in na Nemškem; brez prelivanja krvi uveljaviti pravice zatiranim, to zna samo krščansko družabno načelo — vsi za enega, eden za vse.

Revolucionarni socializem. Liebknecht in Roza Luksemburška ubita. Liebknecht in Roza Luksemburška sta bila voditelja one struje v socialnodemokratski stranki, ki se zvesto drži načel, na katerih stoji socialnodemokratska stranka. Hotela sta vlado zatirancev in na vsak način zahtevala, da vladaj Nemčijo delavstvo brez vsakih drugih primesi. Organizirala sta svoje pristaše, ki so se z orožjem v roki postavili nasproti vladnim četam. Vlada na Nemškem je sicer socialnodemokratska, ker odločujeta v njej voditelja Ebert in Scheidemann in ki vladata popolnoma v smislu meščanskih strank. Liebknecht in Roza Luksemburška sta bila že pod prejšnjo nemško vlado huda nasprotnika militarizma in nasilja, zato sta tudi precej časa predsedala po ječah. Ko jima je sedaj zasijala večja svoboda, sta pa spoznala, da se je vlada sicer izpremenila, nasilje pa vlada naprej pod socialnodemokratsko firmo. Napovedala sta boj vladi, a ubili in ustrelili so ju socialni demokratje na potu, ko so ju peljali aretirane v zapor. Bila sta bolj ševika, kakršni so na Ruskem, toda zvesto sta se držala in delala do smrti po socialnodemokratskih načelih, ki uče, da edino po revoluciji je mogoče delavcu do boljše prihodnosti.

Glavni in odgovorni urednik: Anton Komljanec. — Izdajatelj: Mihael Moškerc. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Delavci in delavke,

priljubljene med svojimi sodelavci, dobe lahek posranski zaslužek. Pojasnila dobe na ustmene in pismene ponudbe v upravi „Slovenca“.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem 1. 1918. vlog . K 80.000.000—
rezervnega zaklada „ 2.500.000—

Sprejema vloge vsak delavnik
in jih obrestuje najvišje po **3 %**

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnice. — Hranilnica je pupilarno varna. — Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga. — V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Gospodarska zveza

centrala za skupni nakup in prodajo
v Ljubljani, reg. zadr. z o. z.

Stalna zaloga poljedelj. strojev:

motorjev, mlatilnic, viteljev, slamo- in
reporeznic, brzoparilnikov, plugov, bran,
čistilnikov i. t. d.

Prodaja:

umetnih gnojil, kolonijalnega in špeci-
rijskega blaga ter poljskih pridelkov.

Zaloga:

pristinega domačega in ogrskega vina,
žganja i. t. d.

Lastna izdelovalnica in prekaje-
valnica klobas. - Lastna zeljarna.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani,

v lastnem domu Miklošičeva c. 6,
za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik
dopolodne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po
brez odbitka rentnega dav-
ka, katerega plačuje zavod
sam za svoje vložnike, tako
da dobe le-ti od vsakih
100 kron čisto 3 krone 25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi
po pošti in daje za njih vplačilo na raz-
polago poštne položnice. Sprejema tudi
vloge na tekoči račun ter daje svojim za-
družnikom posojila proti knjižbi z amor-
tizacijo ali brez nje na osebni kredit proti
poročstvu ali zastavi vrednostnih papirjev.
Menjice se eskomptujejo najboljšje.

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so
popolnoma varno naložene, ker
posojilnica daje denar na varna
posestva na deželi in v mestih. —

Rezervni zakladi znašajo nad en milijon
kron. — Stanje hranilnih vlog je bilo
koncem leta 1918. nad 40 milijonov kron.

„Ljudska posojilnica“ stoji pod ne-
posrednim državnim nadzorstvom.